

4.7 Az EGSZB kéri az Európai Bizottságot, hogy alakítson ki egy megfelelési rendszert, amelynek keretében például pénzbírságokat lehet kivetni a tagállamok ellen a meghatározott emissziós mennyiségek túllépése esetén.

4.8 A 4. cikk (1) bekezdés c) pontjában foglalt, a kibocsátási egységek megvásárlására vonatkozó intézkedések alkalmazása során a projektek lehető legegyszerűsebb földrajzi eloszlására vonatkozó rendelkezés sem elég konkrét.

4.9 A határozat végrehajtásához az Európai Bizottságnak javaslatokat kellene megfogalmaznia a tagállamok számára a cselekvésekkel, eszközökkel és intézkedésekkel kapcsolatban. Megfelelő első lépés lehetne egy az EU-ban már elért sikerek példáit összefoglaló útmutató kiadása.

4.10 A határozat célkitűzéseinek megvalósításához az EGSZB azt javasolja a tagállamoknak, hogy használják fel a strukturális

alapokat és a Kohéziós Alapot az olyan projektek megvalósításához, amelyek nem termelnek üvegházhatású gázokat, vagy csökkentik azok kibocsátását.

4.11 Mivel a következő, 2013–2020-as kiosztási időszakra az ETS-be tartozó létesítmények számára a kibocsátási egységek árvezése van előirányozva, ily módon olyan eszközöket nyerhetünk, amelyekre az EU ETS alá nem tartozó ágazatokból származó üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentéséhez lesz szükség. Az így szerzett források egy részét közvetlenül azoknak a gazdasági ágazatoknak kellene juttatni, amelyek erőfeszítéseket tesznek az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésére. A források másik részét fejlődő országok számára létrehozott szolidaritási alapokba kellene helyezni, illetve az ezekben az országokban megvalósuló, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó projekteket kellene velük támogatni.

Kelt Brüsszelben, 2008. július 9-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság

elnöke

Dimitris DIMITRIADIS

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Tárgy: Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a szén-dioxid geológiai tárolásáról, valamint a 85/337/EGK és a 96/61/EK tanácsi irányelv, a 2000/60/EK, a 2001/80/EK, a 2004/35/EK és a 2006/12/EK irányelv és az 1013/2006/EK rendelet módosításáról

COM(2008) 18 végleges – 2008/0015 (COD)

(2009/C 27/17)

2008. február 8-án a Tanács úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 175. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a szén-dioxid geológiai tárolásáról, valamint a 85/337/EGK és a 96/61/EK tanácsi irányelv, a 2000/60/EK, a 2001/80/EK, a 2004/35/EK és a 2006/12/EK irányelv és az 1013/2006/EK rendelet módosításáról.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Mezőgazdaság, vidékfejlesztés és környezetvédelem” szekció 2008. június 4-én elfogadta véleményét. (Előadó: Gerd WOLF.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2008. július 9–10-én tartott, 446. plenáris ülésén (a július 9-i ülésnapon) 138 szavazattal 1 ellenében, 4 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

Tartalom:

1. Összefoglalás és következtetések
2. Bevezetés
3. Az Európai Bizottság javaslata
4. Általános megjegyzések
5. Részletes megjegyzések

1. Összefoglalás és következtetések

1.1 A fosszilis energiahordozók felhasználása (elégetése) során keletkező szén-dioxid (CO₂) elkülönítése és hosszú távú

tárolása – a CET – jelentős mértékben hozzájárulhat az éghajlatvédelemhez. Ezért törekedni kell a szóban forgó eljárás gyorsított fejlesztésére és mielőbbi hasznosítására.

1.2 Az EGSZB üdvözli és tartalmilag messzemenően támogatja az Európai Bizottság irányelvjavaslatát, melyet a CET fejlesztése és hasznosítása szükséges feltételének tekint.

1.3 Az irányelv felsorolja a legfontosabb szempontokat, és szabályozásokat javasol velük kapcsolatban. Különösen vonatkozik ez az ember és a környezet biztonságának kérdéseire, valamint az ezzel összefüggő felelősségekre. Ennélfogva az irányelv a polgárok általi elfogadottságot is támogatja, és figyelembe veszi a polgárok igényét a biztonságra.

1.4 A CET teljes értékteremtési lánc – amelynek része a CO₂ elkülönítése, szállítása és tárolása – még korai, részben kísérleti szakaszában van. Az irányelv szabályozásai figyelembe kell hogy vegyék ezt a tényt, ezért egyes kérdésekben még kiigazításra szorulnak.

1.5 Az első projektek jó ütemű megvalósítása érdekében pedig olyan módon kellene módosítani egyes pontokat, hogy mind az adott országos hatóságok, mind pedig a beruházni kész vállalatok könnyebben alkalmazhassák őket, és az utóbbiaknak tervezési biztonságot és kereskedelmi ösztönzőket biztosítsanak. Igaz ez például a felelősség kérdéseinek tisztázására, valamint az óvadék nyújtásának módjára és mértékére.

2. Bevezetés

2.1 Az éghajlatvédelemről és az energiaellátás biztonságáról szóló, 2007. márciusi tanácsi határozatok nyomában az Európai Bizottság – különálló dokumentumok formájában – egész intézkedéscsomagot javasolt a tanácsi határozatokban megfogalmazott célok elérésére. Az intézkedések középpontjában az energiahatékonyság, a megújuló energiahordozók körének bővítése, valamint a megfelelő innovatív technológiák fejlesztése és alkalmazása áll. Az EGSZB a felsorolt kérdések mindegyikéről külön véleményét dolgozta ki ⁽¹⁾.

2.2 Ebben az összefüggésben azok az eljárások is fontos szerepet játszanak, amelyekkel tartósan csökkenteni lehet a fosszilis energiahordozók felhasználásakor keletkező üvegházhatású gázok kibocsátását. Az alábbi vélemény ezzel a kérdéskörrel foglalkozik. Tárnya a szén-dioxid (CO₂) geológiai tárolásáról szóló európai bizottsági irányelvjavaslat.

2.3 Jelen véleményt kiegészíti a fosszilis tüzelőanyagokból történő fenntartható elektromosenergia-termelés rövid időn belüli demonstrációjának támogatásáról szóló európai bizottsági közleményhez ⁽²⁾ kidolgozott, szintén ennek a technológiának szentelt EGSZB-velemény.

3. Az Európai Bizottság javaslata

3.1 Kiindulva (i) egyfelől abból a tényből, hogy az energiahordozók iránti, nemzetközi szinten egyre növekvő keresletet előreláthatólag javarészt fosszilis tüzelőanyagok fedezik majd, (ii) másfelől abból a célkitűzésből, hogy 2050-re a CO₂-kibocsátás világviszonylatban 50 %-kal, az ipari országokban pedig 60–80 %-kal csökkenjen, az Európai Bizottság szerint a kibocsátás csökkentéséhez minden lehetőséget ki kell aknázni. Ebben döntően fontos szerepet játszik a CO₂ elkülönítése és tárolása (CET, angolul CCS ⁽³⁾).

3.2 Az Európai Tanács 2007. márciusi felhívásának megfelelően az előterjesztett európai bizottsági javaslat lépést jelent annak a célnak az elérése felé, hogy létrejöjjön a környezeti

szempontból biztonságos CET megvalósíthatóságához szükséges műszaki, gazdasági és jogszabályi keretrendszer. Itt mindennek előtt a jogszabályi keretről van szó, amely jogilag az EK-Szerződés 175. cikkének (1) bekezdésén alapul. A szóban forgó javaslat egyben a jogi szabályozás és az uniós, illetve a nemzeti hatóságok által követendő igazgatási eljárások egyszerűsítésére is törekszik.

3.3 Ennek keretében figyelembe veszik, illetve módosítják a jelenlegi előírásokat, például a 96/61/EK, 85/337/EGK, 2004/35/EK és 2003/87/EK irányelvet.

3.4 Az Európai Bizottság javaslatának konkrét tartalmáról:

3.4.1 Az 1. fejezet az irányelv tárgyáról, céljáról és hatályáról szól, emellett fogalommeghatározásokat tartalmaz.

3.4.2 A 2. fejezet a tárolóhelyek kijelölését és a talajfelderítési engedélyeket szabályozza. E szerint a tagállamok határozzák meg a tárolás céljára felhasználható területeket és azt, hogy mely szabályok érvényesek a talajfelderítési engedélyek kiadására.

3.4.3 A 3. fejezet a tárolási engedélyekkel, kiadásuk feltételeivel és az Európai Bizottság ezzel kapcsolatos hatásköreivel foglalkozik. Fontos a környezeti következmények elemzése, amelynek a hatásvizsgálat és a nyilvánosság meghallgatása is részét képezi.

3.4.4 A 4. fejezet az üzemeltetésre, a bezárásra és a bezárást követő időszakra vonatkozó követelményeket rögzíti, ezen belül szabályozza a CO₂ elfogadásának kritériumait, a folyamatos ellenőrzésre és a jelentéstételre vonatkozó kötelezettségeket, a helyszíni ellenőrzéseket, a rendellenességek és/vagy szivárgás esetén alkalmazandó intézkedéseket, a bezárásra és a bezárást követő időszakra vonatkozó követelményeket és az óvadéknyújtás módját.

3.4.5 Az 5. fejezet a szállítási és a tárolási hálózatokhoz való hozzáférés szabályait tartalmazza.

3.4.6 A 6. fejezet általános rendelkezéseket rögzít az illetékes hatóságokra, a határon átnyúló együttműködésre, a szankciókra, az Európai Bizottságnak való jelentéstételre és a kapcsolódó komológiai eljárásokra vonatkozóan.

3.4.7 A 7. fejezet rendelkezik a többi érintett jogi aktus szükséges módosításáról, ideértve a vízügyi és a hulladékokra vonatkozó jogszabályok kiigazítását is. Meghatározza egyben az új tüzelőberendezések engedélyezésének kiegészítő feltételeit is.

3.4.8 Az I. melléklet a helyszíni jellemzés és a kockázatelemzés részletes kritériumait tartalmazza. A II. melléklet a folyamatos ellenőrzési követelmények részletes kritériumait rögzíti. Az Európai Bizottság módosíthatja a mellékleteket, de az Európai Parlamentnek joga van részt venni ebben a munkában.

⁽¹⁾ 2008.7.9-i CESE 1201/2008, CESE 1202/2008, CESE 1203/2008 sz. vélemény, a Hivatalos Lapban még nem tették közzé.

⁽²⁾ COM(2008) 13 végleges.

⁽³⁾ CCS: Carbon Capture and Storage (széndioxid-elkülönítés és -tárolás). A TEN/340 – CESE 562/2008. sz. vélemény e helyett a CCTS (Carbon Capture, Transport and Storage – széndioxid-elkülönítés, -szállítás és -tárolás) rövidítés használatát javasolja. Jelen véleményben maradunk a CET (CCS) rövidítés használatánál.

4.12 A CO₂-t csak erre alkalmas, biztonságos földtani közegekben lehet tárolni. A kutatás jelenlegi állása szerint főként a sós vizet tartó, mély víztartó rétegek és a kiaknázott olaj- és gázlelőhelyek jönnek szóba, míg a bezárt szénbányák kevésbé tűnnek alkalmasnak. Fontos, hogy a szivárgás elkerülése érdekében adott legyen a messzemenően érintetlen fedő hegység (minél kevesebb összekötő járat a felszín felé).

4.13 A tárolási helynek az irányelv javasolt szabályozásai szerint történő kiválasztása és szakszerű végrehajtás esetén a tárolásból adódó kockázatok igen csekélynek minősülnek. Alkalmas tárolási közegben aligha lehetséges, hogy hirtelen nagy mennyiségű CO₂ „törjön ki”⁽¹²⁾. Az indukált földlökések általi kockázatokat szintén nagy mértékben ki lehet zárni, mivel a maximális tárolási nyomást úgy kell megállapítani, hogy a tároló és a fedő hegység ne törjön meg⁽¹³⁾, mivel a tervezett tárolás érdekében fontos, hogy ép maradjon.

4.14 A társadalmi és politikai elfogadottság érdekében döntő jelentőségű a CO₂ biztonságos és hosszú távú tárolásának kérdése.

4.15 Ezért az EGSZB igen fontosnak tartja, hogy az Európai Bizottság és – különösen – a tagállamok, valamint a potenciális működtetők kimerítően tájékoztassák a polgárokat az új technika minden szempontjáról, és átlátható, folyamatos párbeszéd útján bevonják őket az egyes döntéshozatali folyamatokba. Ehhez ki kell dolgozni az eljárás megfelelő lépéseit.

4.16 A fejezet végén az EGSZB még egy további megelőző intézkedésre szeretne buzdítani. Az intézkedés arra vonatkozik, hogy a távolabbi jövőben CO₂-igény merülhet fel, akár az előre még nem látható, vegyi alapanyagként való felhasználáshoz, akár szabályozóként a „természetes” hosszú távú éghajlati ciklusok keretében⁽¹⁴⁾. Az EGSZB ezért a fenntarthatóságra irányuló járulékos óvintézkedésként azt ajánlja, hogy mindenképpen valósuljon meg a CO₂ tárolása, vegyék azonban figyelembe a létesítmények bezárásával kapcsolatos terv keretében a legalább részleges visszanyerés lehetőségét, vagy készítsenek dokumentációt a specifikus tárolókomplexumokból való potenciális visszanyerési lehetőségekről. Az elsődleges természetesen a tároló lehető legteljesebb biztonsága és szivárgásmentessége.

⁽¹²⁾ Ugyanis csak ez tenné ki veszélynek a közvetlen közelben élőket: a szén-monoxiddal (CO) ellentétben a szén-dioxid (CO₂) nem mérgező. Életveszély csak akkor áll fenn, ha a belélegzett levegőben a szén-dioxid koncentrációja meghaladja a kb. 8 %-ot. (A levegőben napjainkban átlagosan mintegy 380 ppm [ppm: parts per million] CO₂ található).

⁽¹³⁾ Ellentétben a geotermikus energia felhasználásával.

⁽¹⁴⁾ A jégfúrások sokat elárultak az elmúlt 600 000 év éghajlatának globális alakulásáról. Az derült ki, hogy a múltban a melegebb időszakok és a jégkorszakok jellemzően 100 000 éves periódusokban, a hőmérsékletnek – és ezzel kölcsönös összefüggésben az atmoszférában található CO₂ koncentrációjának – fűrészfogszerű időbeli alakulása mellett váltakoztak. Mivel már régóta interglaciálisban élünk – aminek a fűrészfogszerű grafikon felső tartománya felel meg –, pedig a legutóbbi interglaciális vége már több mint 100 000 évvel ezelőtt volt, elképzelhető, hogy belátható időn belül megint fokozatosan csökken a globális hőmérséklet és a CO₂-koncentráció, hacsak a jelenlegi, emberi beavatkozásra visszavezethető üvegházhatásúgáz-kibocsátás nem éppen ennek ellenkezőjéhez vezet.

4.17 Az EGSZB összességében üdvözli az Európai Bizottság irányelvjavaslatát, és néhány részletéről a következő fejezetben foglal állást.

5. Részletes megjegyzések

5.1 Az irányelvtervezet tartalmazza ugyan azokat a lényeges és szükséges szabályozásokat, amelyek révén a CET-berendezések üzemeltetőinek rendelkezésére áll a szükséges jogi keret, kevés helyen megy azonban túl az ehhez szükségesen.

5.2 Egyes pontok mindenesetre tisztázásra szorulnak annak érdekében, hogy lehetővé váljon a megvalósítás és a jogbiztonság.

5.3 Az Európai Bizottság javaslata szerint az elkülönített és tárolt CO₂-t a kibocsátáskereskedelmi rendszer úgy veszi figyelembe, mintha ki sem bocsátották volna, és ennek megfelelően nem kell CO₂-kibocsátási egységeket leadni rá ((23) preambulumbekezdés, utalás a 2003/87/EK irányelvre). Ebből adódik egy hasznos – bár a demonstrációs szakaszban elégtelen –, piaci alapú ösztönzés a CET-berendezésekbe történő beruházásokra.

5.3.1 Az EGSZB ezért üdvözli a kibocsátáskereskedelem javolt bevonását; a piaci alapú megközelítést ugyanis egyértelműen előnyben kell részesíteni a CET-kötelezettséggel szemben, mivel a CET-technológia jelenlegi fejlettségi szintjén az ilyen CET-kötelezettség egyértelműen túl korai lenne.

5.3.2 Az viszont helyes, hogy az új tüzelőberendezések esetében kötelezettség, hogy megfelelő méretű hely álljon rendelkezésre a CO₂ elkülönítéséhez és sűrítéséhez szükséges berendezések számára (32. cikk, a 2001/80/EK irányelv módosítása, 9a. cikk). Azonban ezeket az alapvetően költségemelő intézkedéseket is megfelelő piacgazdasági ösztönzőkkel kellene összekapcsolni⁽¹⁵⁾. (Néhány példa: kedvezményes CO₂-kibocsátási egység, a kibocsátáskereskedelmi rendszer aukciós bevételei egy részének CET-re való felhasználása.)

5.4 A tárolási lehetőségek szükségtelen korlátozásának elkerülése érdekében az európai bizottsági javaslat 2. cikkének (3) bekezdésében megfogalmazott tilalomnak nem a „földtani közegekben történő tárolásra”, hanem a „tárolóhelyekre” kellene vonatkoznia. Ugyanis a 3. cikk (4) bekezdésének meghatározása szerinti földtani közegek kiterjedése könnyen túlnyúlhat a 2. cikk (1) bekezdésében meghatározott területen, míg a tárolóhelyek terjedelme egyértelműen kisebb. További tárolási lehetőségek adódhatnának egy olyan védzáradék segítségével, amely nem uniós országokkal kötött, megbízható szerződéses megegyezésekről rendelkezik.

⁽¹⁵⁾ Lásd a: HL C 162., 2008.6.25., 72. o. vélemény 3.3. pontjában olvasható ajánlásokat.

5.5 A „tárolóhely” 3. cikk (3) bekezdés szerinti meghatározásának mindössze az adott földtani közeg azon részére kellene vonatkoznia, amelyet a CO₂ geológiai tárolására használnak. (Egy földtani közeg – felszíni vetületét tekintve – akár több millió négyzetkilométerre is kiterjedhet, ezért „tárolóhelynek” csak e terület egy részét nevezhetjük.) Ugyanis mindenképpen lehetséges, sőt valószínű, hogy egy földtani közegben több tárolóhely is létesül.

5.6 Az európai bizottsági javaslat 4. cikkének (1) bekezdése értelmében tagállami hatáskörben marad az alkalmas tárolóhelyek kijelölése. Ennek során világossá kell tenni, hogy a CO₂ tárolására alapvetően alkalmas területeket valóban a tagállamok jelölik ki, kivéve, ha ez ellen nyomós érvek szólnak.

5.7 Az EGSZB üdvözli, hogy a javasolt szabályozási keret a legnagyobb fokú biztonságot követeli meg. Erre mind az emberek, a környezet és az éghajlat védelme szempontjából⁽¹⁶⁾, mind a kibocsátáskereskedelem integrálása biztosításának érdekében szükség van.

5.7.1 A biztonságot a mindenkori legfejlettebb technikának megfelelő, alkalmas ellenőrző rendszerek segítségével kell szavatolni, amit a tagállamoknak a megfelelő engedélyek kiadásánál figyelembe kell venniük⁽¹⁷⁾.

5.7.2 Az ellenőrző rendszerek szükségessé teszik – és kell is, hogy biztosítsák –, hogy a tárolóban zajló jelenségeket minél jobban érteni és modellezni lehessen. (A földfelszín vagy a földfelszín közelében végzett mérések ehhez nem mindig adnak elegendő tájékoztatást.) Ezért az alkalmazott modelleket lehetőleg két független szimulációs, illetve modellező rendszer segítségével kell kidolgozni és tanúsítani.

5.7.3 A „szivárgást” a következőképpen kellene meghatározni: „A CO₂-nek a mindenkori legfejlettebb technikát képviselő ellenőrző rendszerek által alátámasztható eltávazása a tárolókomplexumból”. Ugyanis nem létezik abszolút (tehát 100 %-os) szivárgásmentesség, és a talaj természetes széndioxid-kibocsátása miatt a szivárgásmentességet nem is lehetne bizonyítani, de nincs is szükség rá – sem biztonságtechnikai okokból, sem pedig éghajlatvédelmi szempontból⁽¹⁸⁾. A mindenkori legfejlettebb technikához való igazodást kitűző meghatározás azt eredményezné, hogy az ellenőrző rendszerek minősége – a CET fejlesztése révén is lendületet kapva – folyamatosan javul, és így dinamikusan hozzájárul a biztonság növekedéséhez.

5.7.4 Amennyiben a későbbi működtetés során felmerülne a megbízható szivárgási határértékek meghatározásának szándéka, meg lehetne állapítani azt az egységnyi mértéket, amely mellett semmiféle biztonsági és környezeti hatás nem jelentkezik, tehát semmi sem befolyásolná a kibocsátási egységeket (például 0,1 %/100a szivárgás).

5.8 A talajfelderítési engedélyeknek az Európai Bizottság által az 5. cikk (3) bekezdésében javasolt időtartama túlságosan rövid. A tapasztalat azt mutatja, hogy a legjobb esetben is legalább négy évre van szükség a talajfelderítési munkaprogram megvalósításához. Semmiképpen sem szabad előfordulnia annak, hogy félbe kell hagyni a talajfelderítést, mert lejárt az előírt (és hosszabbított) határidő, pedig már csak néhány adat hiányzik. Ezért rugalmas szabályozásra van szükség, amely figyelembe veszi a helyi adottságokat, ugyanakkor a talajfelderítési program célirányos levezetését várja el a működtetőtől annak érdekében, hogy az elhúzódo talajfelderítések ne blokkolják a potenciális tárolóhelyek használatba vételét.

5.9 A potenciális tárolóhelyek felderítéséhez szakértelemre, képzett személyzetre, időre és pénzre van szükség, ugyanakkor a siker semmiképpen sem biztos. Ezért a talajfelderítés fontos ösztönzője szűnne meg, ha az ilyen jellegű elkötelezettség a vállalatok számára nem kötődne össze a tároló használata által nyújtott előnnyel. Ezért az Európai Bizottság által az 5. cikk (4) bekezdésében javasolt szabályozást ki kellene egészíteni a tárolóhoz való elsődleges hozzáférés jogával, például a következőképpen (ahogy erről már vita is folyt): „Az időszak letelte után a CO₂-tárolóhely felderítésére kiadott engedély CO₂-tárolási engedélyé módosul vagy az egész területre megszűnik”.

5.10 Az EGSZB helyesli a korrekciós intézkedési terv elkészítésének kötelezettségét. A szóban forgó tervnek (9. cikk (6) bekezdés és 16. cikk (1) bekezdés) azonban a szivárgás módosítandó meghatározásának megfelelően kellene működnie.

5.11 Az Európai Bizottság által javasolt 6–9. cikk a tárolási engedélyek kérelmezését, kiadásuk feltételeit és az engedély tartalmát szabályozza. A cikkekből kiderül, hogy egy és ugyanazon földtani közegben több működtető is tevékenykedhet.

5.11.1 Az EGSZB határozottan üdvözli a megkülönböztetésmentes hozzáférés elvét. A szivárgással kapcsolatos felelősséget és a felelőségnek az államra való átruházását illetően azonban komoly illetőségi kérdések vetődhetnek fel.

5.11.2 Ezért azt a szabályt kellene érvényesíteni, hogy egy tárolókomplexumban csak egy tárolóműködtető kaphat engedélyt. Ez szavatolná a felelőség világos megállapítását. A tárolóhoz való megkülönböztetésmentes hozzáférést a 20. cikk amúgy is biztosítja.

⁽¹⁶⁾ Ezt gyakran úgy emlegetik, hogy „egészség, biztonság és környezet” – angolul „Health, Security, Environment” (HSE).

⁽¹⁷⁾ Lásd még az irányelvjavaslat 13. cikkének (2) bekezdését és a II. mellékletet.

⁽¹⁸⁾ Egyéb esetben kibocsátási egységeket kell felmutatni – lásd: kibocsátáskereskedelem.

5.12 Az európai bizottsági javaslat értelmében egy nemzeti hatóságnak az engedély tényleges kiadása (10. és 18. cikk) előtt tájékoztatnia kell az Európai Bizottságot, majd legfeljebb hat hónapig várnia kell az Európai Bizottság véleményére. Ezt a véleményt az engedélyezés során figyelembe kell venni, illetve a véleménytől való esetleges eltérés esetén meg kell jelölni ennek indokait.

5.12.1 A javasolt szabályozás időbeli késlekedésekhez és bürokratikus többletterhez vezetne. Ráadásul nem felel meg a szubszidiaritás elvének.

5.12.2 Ezért az EGSZB az irányelv szóban forgó szabályozásainak olyan módon való módosítását ajánlja, hogy egyfelől biztosított legyen a tagállami eljárások megfelelő egysége, ugyanakkor azonban ne alakuljon ki elkerülhető késés, és a szubszidiaritás elvét kellőképpen figyelembe vegyék. Például az engedélyezési eljárást a nemzeti hatóságoknak az Európai Bizottság felé való tájékoztatási kötelezettségére lehetne korlátozni. Szabálysértés esetén az EK-Szerződés 226. cikke értelmében az Európai Bizottság rendelkezésére állna a Szerződés megsértése miatti eljárás bevált eszköze. A 10. cikk szövegét ennek megfelelően a következőképpen lehetne megfogalmazni: „Az illetékes hatóság felülvizsgálat céljából értesíti az Európai Bizottságot a tárolással kapcsolatos engedélyezési határozatról”.

5.13 Az EGSZB szerint a nemzeti hatóságoknak hatáskörükre és rendszeres ellenőrzésre is szükségük van a tárolók biztonságának mindenkori szavatolása érdekében. Az EGSZB kétségbe vonja azonban, hogy ehhez a tárolási engedély Európai Bizottság által javasolt, ötévenként ismétlődő felülvizsgálata is hozzájárul. Egy ilyen felülvizsgálat ugyanis nem növelné a biztonságot, ugyanakkor minden érintett részére adminisztratív többletterhet jelentene.

5.14 Az európai bizottsági javaslat 18. cikke a tárolóért vállalt felelősség átadása tekintetében szigorú követelményeket támaszt az adott tagállamra nézve. Ezt az EGSZB helyesnek tartja és üdvözli.

5.14.1 A 18. cikk (1) bekezdése azonban azt követeli, hogy minden rendelkezésre álló tény arra utaljon, hogy a tárolt CO₂ a jövőben végtelen ideig „teljes egészében” a tárolóhelyen belül fog maradni. Az abszolút szivárgásmentesség azonban lehetetlen, következésképpen nem is kellene megkövetelni. Ezért az EGSZB utal az 5.7.3. és az 5.7.4. pontban tett kijelentéseire.

5.14.2 Annak érdekében, hogy ne gördítsünk áthidalhatatlan akadályt az átadás útjába, a szóban forgó szövegrészt a következőképpen kellene megfogalmazni: „[...] hogy a tárolt CO₂ belátható időn belül⁽¹⁹⁾ várhatóan nem fog szivárogni.” (Az 5.7.3. pontban tárgyalt meghatározásból kiindulva.)

5.15 Az európai bizottsági javaslat szerint szükség van arra, hogy a vállalatok a tárolók feltárásakor és a tároló működtetésének megkezdésekor óvadékokat nyújtsanak (lásd a 19. cikket). Az EGSZB egyetért ezzel, és üdvözli, hogy az óvadéknyújtás módját a tagállamok határozzák meg.

5.15.1 Az EGSZB azonban túlzásnak tartja, hogy az óvadékokat már a kérelem benyújtása előtt teljes egészében le kell tenni. Jobb lenne, ha ez a pénzügyi tartalék alapvetően ahhoz igazodna, hogy a projekt adott szakaszában milyen biztosítékra van szükség. Ellenkező esetben a vállalatok felé csökken az egyelőre amúgy is elégtelen pénzügyi ösztönzés arra, hogy ebbe az új technikába ruházzanak be.

5.15.2 Olyan szivárgások esetén, amelyek befolyással lehetnek az éghajlatra, kibocsátási egységek utólagos vásárlására van szükség. Ilyen szivárgás a tárolási engedély megszerzéséhez szükséges átfogó vizsgálatok után nem várható. Ezért erre az esetre a megfelelő és a tároló üzemeltetőjének fizetési képtelensége esetén is hozzáférhető eszközök meglétének igazolása elegendő pénzügyi garanciát kell hogy jelentsen. Az ezen túlmutató követelmények – az előfordulás csekély valószínűségére való tekintettel – túlzott mértékben megterhelnék a vállalatok beruházási képességét.

5.16 A tárolóhelyek jellemzéséhez és vizsgálatához az I. mellékletben előírt munkálatok részben a kutatás és fejlesztés területét is érintik. A gyakorlati megvalósíthatóság érdekében ezen a helyen is a „technika mindenkori állása” kell hogy legyen a kérelmezési dokumentumok elkészítésének referenciája.

5.17 Az I. mellékletben és a potenciális tárolóhelyek kockázatotérkékelésében pontosítani kellene a bioszféra fogalmát. Bioszférán – amelyre nem szabad kedvezőtlen hatást gyakorolni – nemcsak a földfelszín bioszférája értendő, hanem egészen az ivóvízvezetők (édesvizet tartó rétegek) szintjéig terjedő bioszféra.

5.18 Tisztázni kellene továbbá a melléklet folyamatban lévő átdolgozásában illetékes szakértői csoport összetételét és munkamódszerét.

Kelt Brüsszelben, 2008. július 9-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság

elnöke

Dimitris DIMITRIADIS

⁽¹⁹⁾ [A fordító megjegyzése: a lábjeget a magyar nyelvi változatot nem érinti].